TARİH 10

10. SINIF TARİH DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

1. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

1. SINAV

TARİH 10

Kazanım: ***10.1.1. Türklerin Anadolu'ya yerleşmeye başlaması ile Türkiye Selçuklu Devleti'nin yıkılışı arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.***

Harita: Anadolu'da İlk Türk Beylikleri

1. Bu harita incelendiğinde Anadolu'nun siyasi durumu hakkında neler söylenebilir? Açıklayınız.

TARİH 10

1. SINAV

Kazanım: 10.1.2. Anadolu'ya yapılan Türk göçlerinin sosyokültürel etkilerini analiz eder.

2. VI. yüzyılda başlayan Bizans ile Sasani imparatorlukları arasındaki savaşlar Anadolu'yu yıkıma uğratmıştır. VIII. yüzyıldan itibaren ise Bizans İmparatorluğu ile İslam devletleri arasındaki savaşlar, Anadolu şehirlerini harabeye çevirmiş ve Anadolu şehirlerinin nüfusunun iyice azalmasına sebep olmuştur. Bizans İmparatorluğu'nun Anadolu'da ve Balkanlarda verdiği mücadeleler devleti gittikçe zayıflatmıştır. Bu durum Anadolu'daki Bizans tekfurlarının merkezden bağımsız davranmalarına zemin hazırlamıştır. Uzun süren savaşlar ve iç çalkantılar, Bizans İmparatorluğu'nun ekonomik olarak gerilemesine neden olmuştur. Yeni vergiler ve ağır çalışma şartları Anadolu halkının hayatını zorlaştırmıştır.

Türkler XI. yüzyılda Anadolu'ya geldiğinde Rum, Süryani, Ermeni ve Gürcüler bu coğrafyada yaşamaktaydı. Bizans'ın Ortodoks Hristiyanlar arasında etnik ve dinî yönden ayrımcı bir politika uygulaması başta Ermeniler ve Süryaniler olmak üzere kendisine bağlı olan halkın siyaseten küskünlüğüne sebep olmuştur.

Bu metinde belirtilen Anadolu'nun mevcut durumunun Türkler açısından sonuçları neler olmuştur? Açıklayınız.

1. SINAV

TARİH 10

Kazanım: ***10.1.3. Anadolu'daki ilk Türk siyasi teşekküllerinin birbirleriyle ve çevre devletlerle olan ilişkilerini uzlaşma ve çatışma bağlamında değerlendirir.***

3. Danişmentliler, Danişment Gazi tarafından Malazgirt Zaferi sonrası Anadolu topraklarında kurulan ilk Türk beyliklerindendir. Sivas, Malatya ve Kayseri dolaylarında hüküm süren, Türkiye Selçuklularının en büyük rakibi kabul edilen Danişmentliler, Türkiye Selçuklu Devleti ile birlikte Bizans ve Haçlılara karşı başarılı mücadelelerde bulunmuşlardır. I. Kılıç Arslan'ın ölümüyle Anadolu liderliği Danişmentlilere geçmişse de II. Kılıç Arslan Dönemi'nde tekrar eski gücüne kavuşan Türkiye Selçukluları, bu beyliğe son vermiştir. Danişment Ahmet Gazi ve Melik Gazi'nin Bizans, Haçlı ve Ermenilere karşı mücadelelerini, kahramanlıklarını anlatan "Danişmentnâme" destanı bu dönemde şekillenmiştir.

Buna göre Danişmentlilerin Anadolu topraklarında egemenlik kurma konusunda Türkiye Selçuklu Devleti'yle mücadele hâlindeyken Bizans ve Haçlılara karşı Türkiye Selçuklu Devleti ile birlikte hareket etmesinin nedeni ne olabilir? Açıklayınız.

TARİH 10

1. SINAV

Kazanım: ***10.1.4. İslam dünyasının korunması bağlamında Türkiye Selçuklu Devleti ve Eyyubi Devleti'nin Haçlılarla yaptıkları mücadelelerin sosyokültürel etkilerini analiz eder.***

4. **PAYLAŞILAMAYAN ŞEHİR: KUDÜS**

Haçlı Seferleri tüm acımasızlığıyla devam etmekteydi. Papa'nın cennet vaadine kanmış askerlerden biri olan Wilhem, II. Haçlı Seferi esnasında Eyyubilere esir düşmüştü. Zamanla Eyyubili Müslüman Türk askerlerinden Hasan'la da dost olmaya başlamışlardı. Bir ara savaşın bütün çirkinliğinden nasıl olduysa kurtulmuş, bir ağacın altında sohbet etmeye başlamışlardı.

Hasan merak içinde:

— Bizim kutsal topraklarımızda ne işiniz var?

Wilhem haklı olduğuna inanan bir sesle:

— Kudüs sizin için ne kadar kutsalsa bizim için de o kadar kutsaldır. Hristiyanlık Kudüs'ten dünyaya yayıldı. Hz. İsa, Kudüs'te çarmıha gerildi. Bu yüzden bu kutsal mekân Müslümanların elinden alınmalıdır.

Hasan, Wilhem'in bu cevabını yeterli bulmamıştı.

— Amacınız sadece Kudüs'ü bizim elimizden almak mı?

Wilhem:

— Benim amacım ve benim gibi düşünen arkadaşlarımın amacı bu. Bu yüzden ailemizi, tarlalarımızı ve bütün varlığımızı bırakıp buraya geldik. Çünkü kazanırsak Hristiyan dünyasına hizmet etmiş olacağız, ölürsek cennete gideceğiz. Zaten Papa ve Kluni Tarikatı da bize bu yönde güvence verdi.

Bunları söylerken Papa'nın kendilerine, esir düştüklerinde durumlarının ne olacağını söylemediği aklına geldiyse de üzerinde fazla düşünmedi. Çünkü Müslümanlardan hiç eziyet görmemişti.

Hasan:

— Peki diğerlerinin asıl amacı nedir?

Wilhem:

— Diğerleri derken kimleri kastediyorsun?

Hasan:

— Krallar, derebeyler, şövalyeler, Batı'nın halk üzerinde söz sahibi olan diğer grupları. Wilhem, cennete gitme hayali ve Hristiyan dünyasına hizmet etme amacıyla coşku içinde olduğundan bunları hiç düşünmemişti. Derin bir sessizliğe daldı. Kafasını yavaşça kaldırınca Hasan'ın cevap bekleyen gözleriyle karşılaştı.

Wilhem:

— Evet, krallar bu bölgenin zenginliğini ele geçirmek, derebeyler ekonomik sıkıntılarını gidermek, şövalyeler ise şan ve şöhret için katılıyorlar bu sefere.

Wilhem'in bu cevabı karşısında Hasan endişelerinin gerçek olduğunu öğrenmenin acısını yüreğinde hissetti.

Hasan:

— Kilise senin temiz duygularından yararlanarak seni kandırmış. İslamiyet de bu topraklar üzerinde doğmuştur. Biz Müslümanlar şu anda burada yaşamaktayız. Varlığımızı devam ettirmek için de sonuna kadar malımızı, canımızı ve inancımızı savunacağız. Bu uğurda ölürsek şehit, kalırsak gazi olacağız. Umarım, gözlerini hırs bürümüş insanların bencillikleri ve çıkarları yüzünden yarattıkları bu savaşlardan hiçbir suçu olmayan masum insanlar etkilenmez.

Yukarıda verilen diyalog dikkate alındığında Haçlı Seferlerinin o devirde yaşayan Müslümanlar üzerindeki etkisi ne olmuştur? Açıklayınız.

1. SINAV

TARİH 10

Kazanım: 10.1.5. Moğol İstilası'nın Anadolu'da meydana getirdiği siyasi ve sosyal değişimi analiz eder.

5. Kösedağ Savaşı sonrasında Türkiye Selçuklularının, Moğollara yenilerek dağılma sürecine girmesiyle uçlardaki Türkmenler bağımsız hareket etmeye başladılar. Diğer yandan Anadolu'da Moğol baskısının artması sonucu birçok Türkmen batıya, uçların bulunduğu bölgelere göç etmek zorunda kaldı.

Kösedağ Savaşı sonrasında Türkiye Selçuklu Devleti, Moğol İlhanlı Devleti'nin egemenliği altına girdi ve 1308 yılında son Selçuklu hükümdarı II. Mesut'un ölümü üzerine devlet parçalandı. Bu durumdan faydalanan uçlardaki Türkmen beyleri bağımsızlıklarını ilan etti. Ancak bu Türkmen beyleri bir süre sonra İlhanlı Devleti'ne biat etmek zorunda kaldılar. İlhanlıların 1336 yılında yıkılmasıyla tamamen bağımsız oldular. Böylece Anadolu'da İkinci Türk Beylikleri Dönemi başladı.

Harita: XIV. Yüzyıl Başlarında Anadolu'da Kurulan Türk Beylikleri (İkinci Beylikler Dönemi)

Yukarıda yer alan metin ve harita birlikte değerlendirildiğinde Moğol İstilası sonrası Anadolu'nun siyasi durumu hakkında neler söylenebilir? Açıklayınız.

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

10. Sınıf tarih · 2024-2025 · 1. dönem 1. yazılı

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net